

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО В ІНТЕРНЕТІ: ЩО ЦЕ І ЯК ЗАПОБІГТИ?

Сексуальне насильство в інтернеті – це використання інтернету для неприпустимих сексуальних дій або тиску на інших людей з метою вимагання повідомлень, фотографій або відео інтимного характеру.

Статистичні дані

щороку понад 300 мільйонів дітей по всьому світу стають жертвами сексуального насильства в інтернеті. Про це йдеться в дослідженні Глобального інституту безпеки дітей Childlight Единбурзького університету

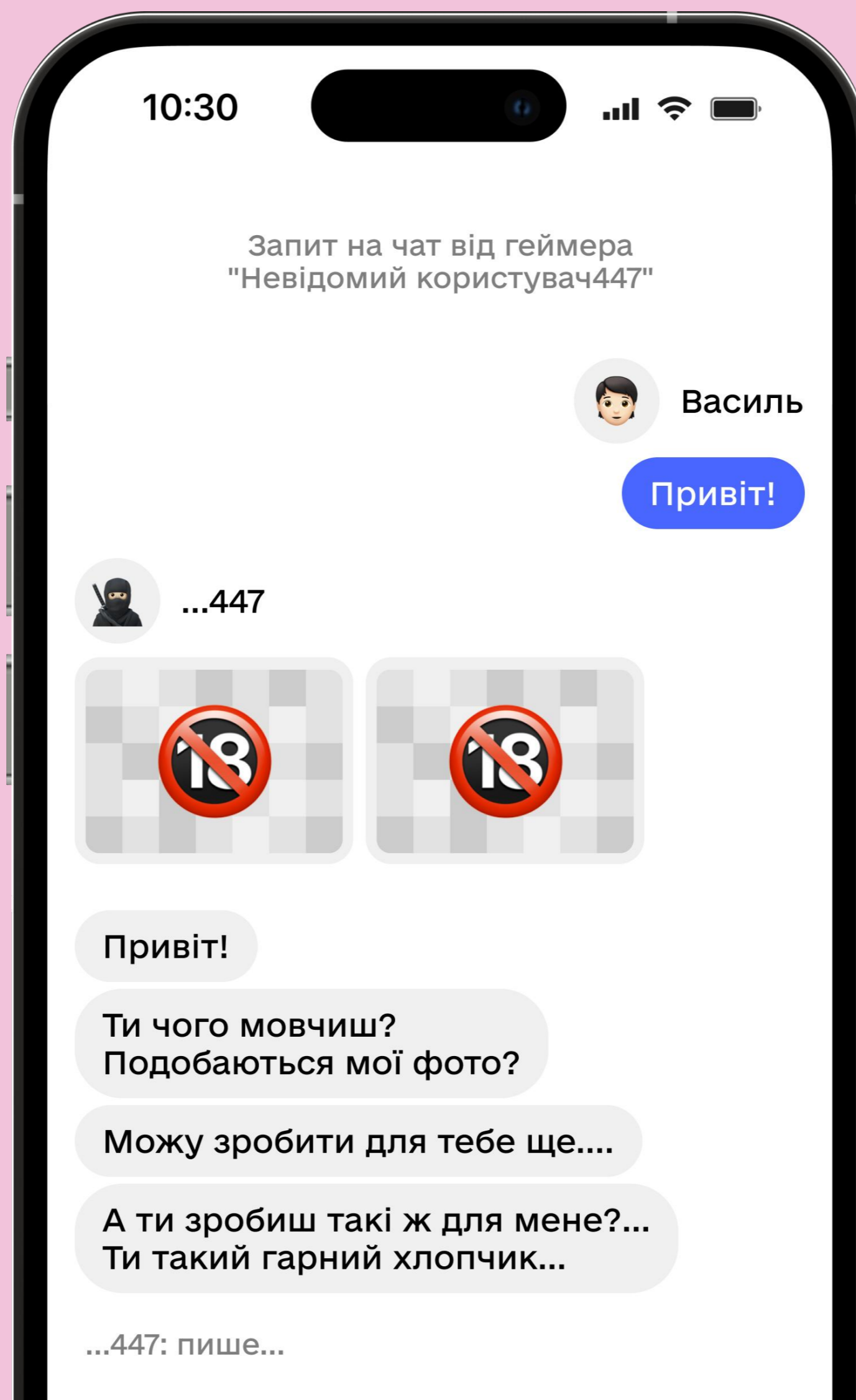
За даними дослідження організації Internet Watch Foundation (IWF), діти молодшого віку піддаються великому ризику сексуального насильства в інтернеті. Дані показують різке зростання кількості фото або відео, на яких зображені діти віком до 10 років, де ними маніпулюють та примушують до сексуальних дій

ВИДИ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА В ІНТЕРНЕТІ

1. Сексуальне домагання

Пропозиції, коментарі, повідомлення, поширення непристойного контенту або інші дії сексуального характеру, які порушують особисту гідність та права іншої людини в мережі Інтернет

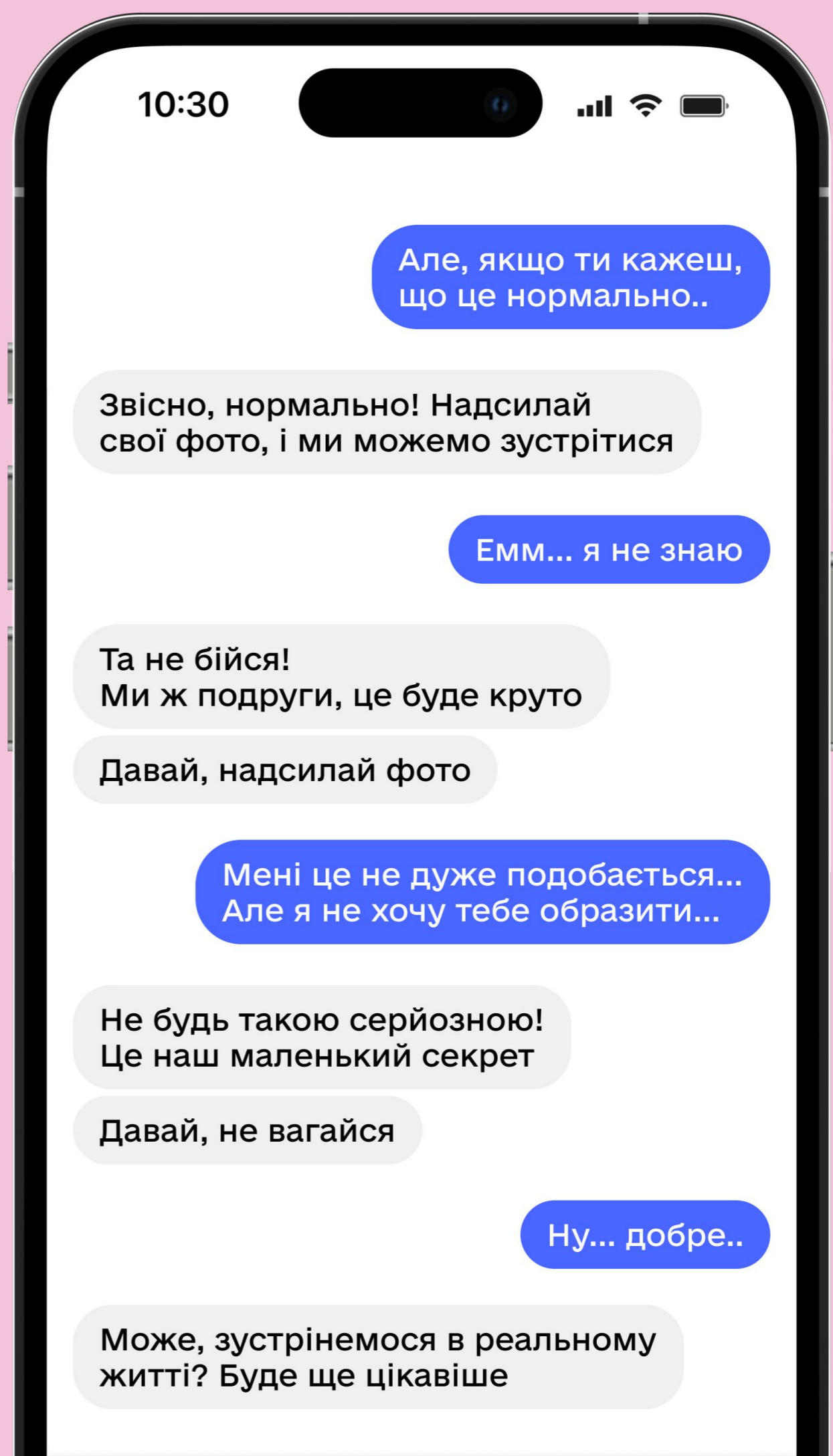
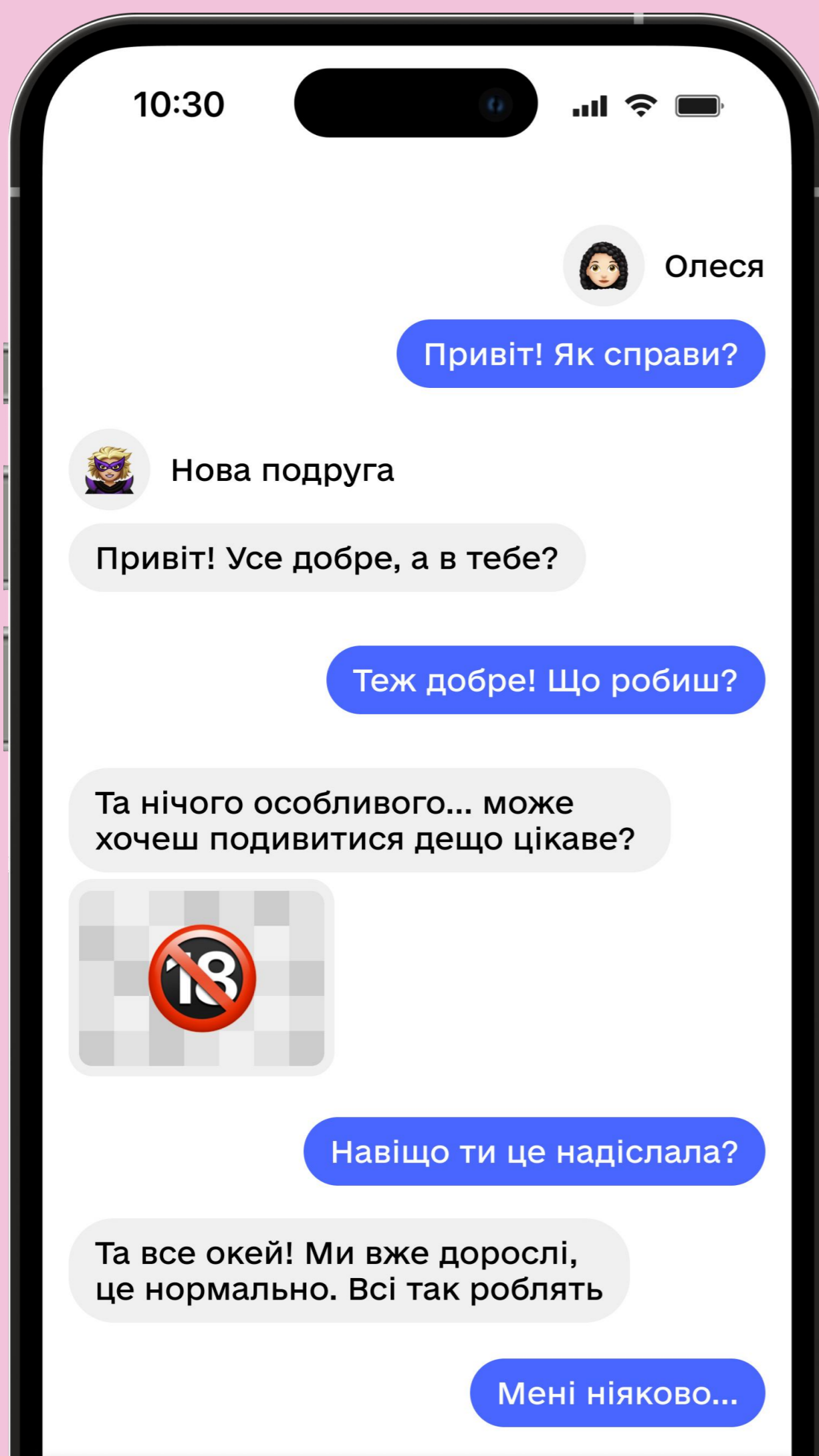
Василь, школяр з України, став потерпілим від спаму та небажаної сексуальної пропозиції під час гри в мобільному застосунку. Невідомий користувач почав надсилати йому відверті повідомлення та зображення, що викликало дискомфорт і негативні емоції в хлопця

2. Онлайн-грумінг

Встановлення дорослим або групою дорослих людей довірливих віртуальних зв'язків із дитиною з метою сексуального насильства онлайн чи в реальному житті. Невдовзі таке спілкування перетворюється у вимагання кривдником реальних зустрічей з метою подальшого вчинення дій сексуального характеру

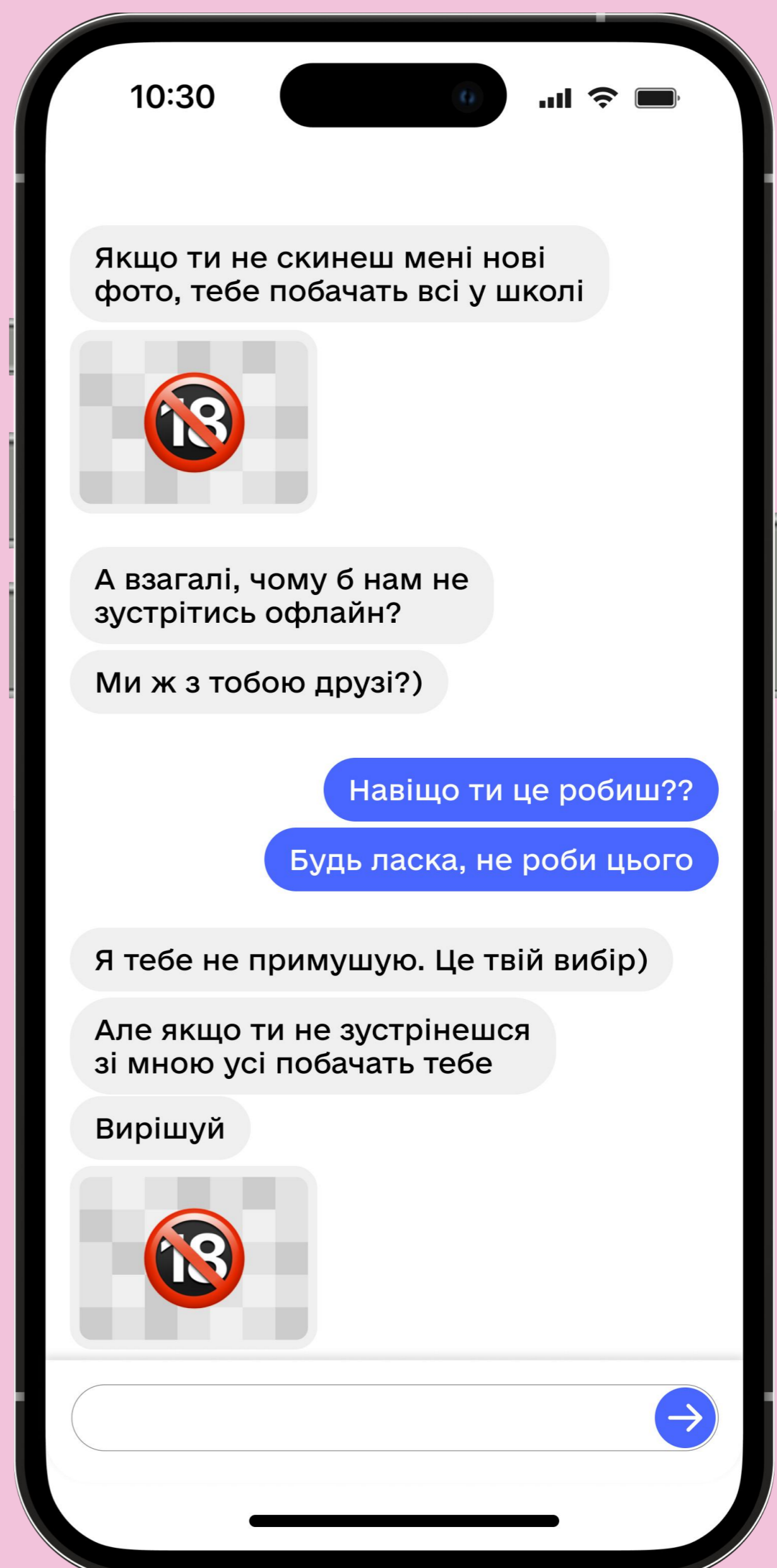
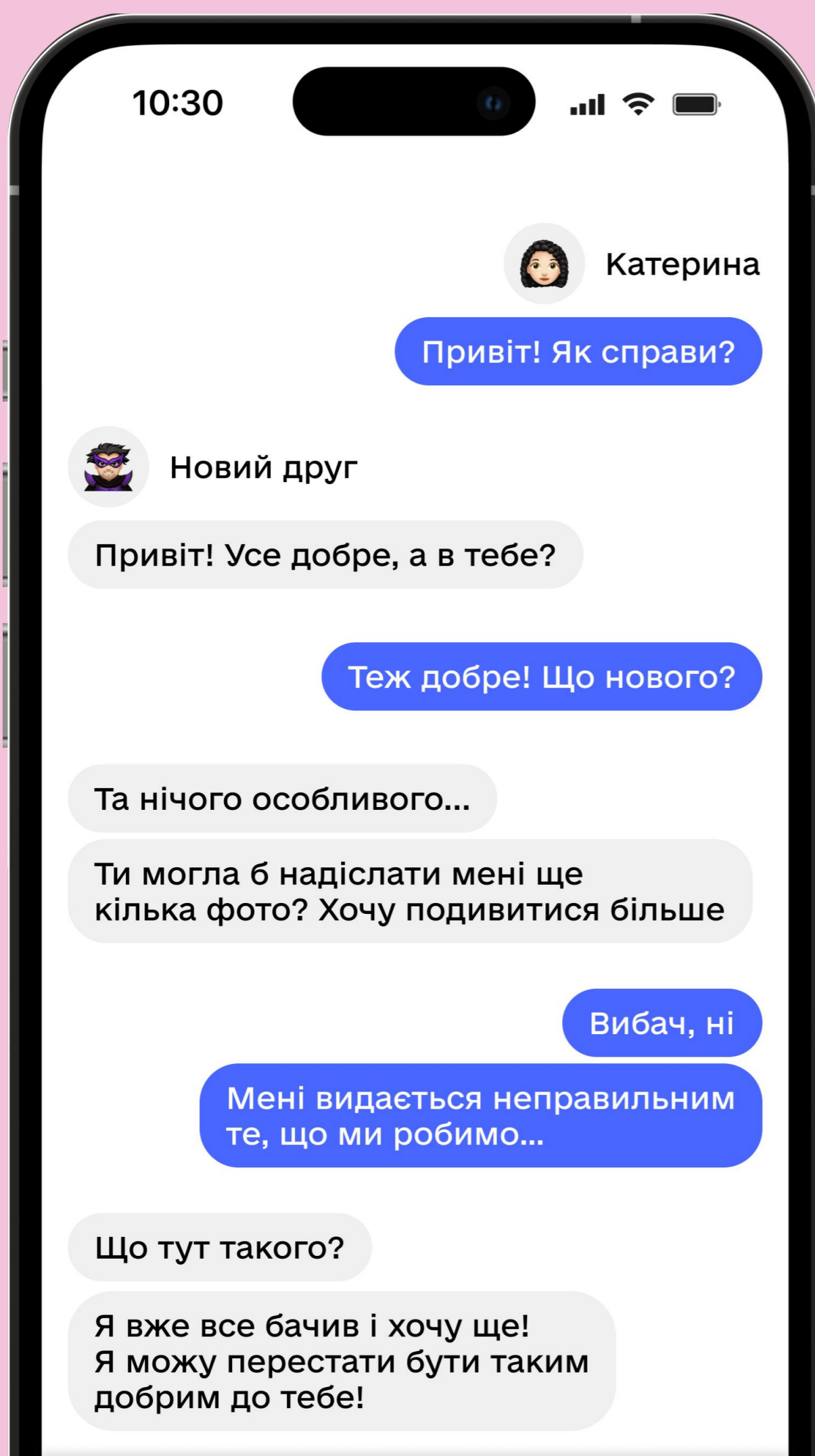
Олеся, підлітка з України, познайомилася з особою в соціальних мережах. Ця особа видавала себе за ровесницю Олесі та активно намагалася встановити дружній контакт з нею. Через певний час невідома особа почала надсилати непристойні текстові повідомлення та фотографії інтимного характеру, запевняючи Олесю, що вони вже дорослі, а таке спілкування є нормальним. Надалі невідома особа запропонувала зустрітися в реальному житті

3. Сексторшн

Побудова людиною довірливих стосунків в інтернеті з неповнолітньою особою задля отримання її приватних фото інтимного характеру для подальшого шантажування та отримання матеріальної або іншої вигоди

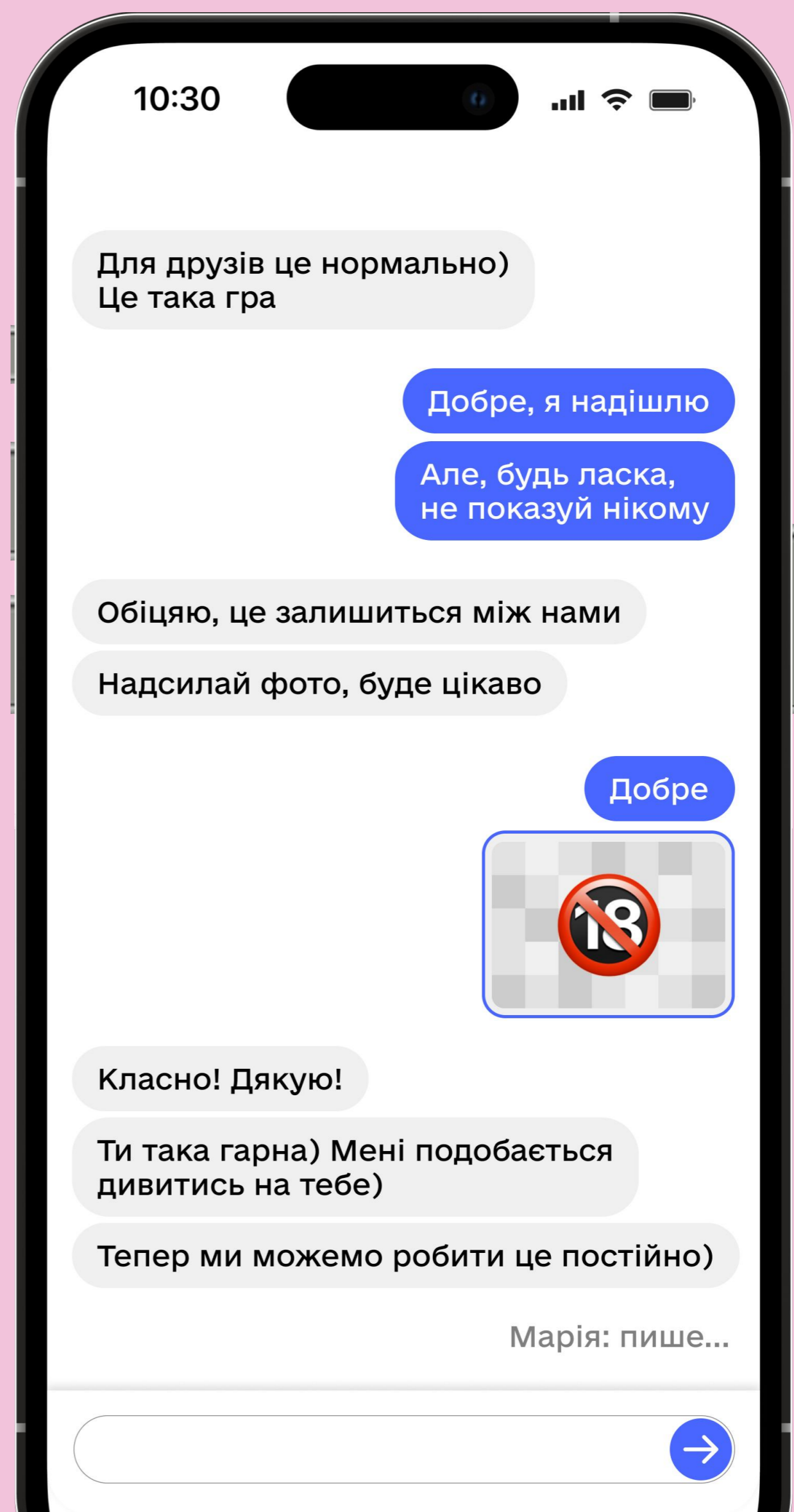
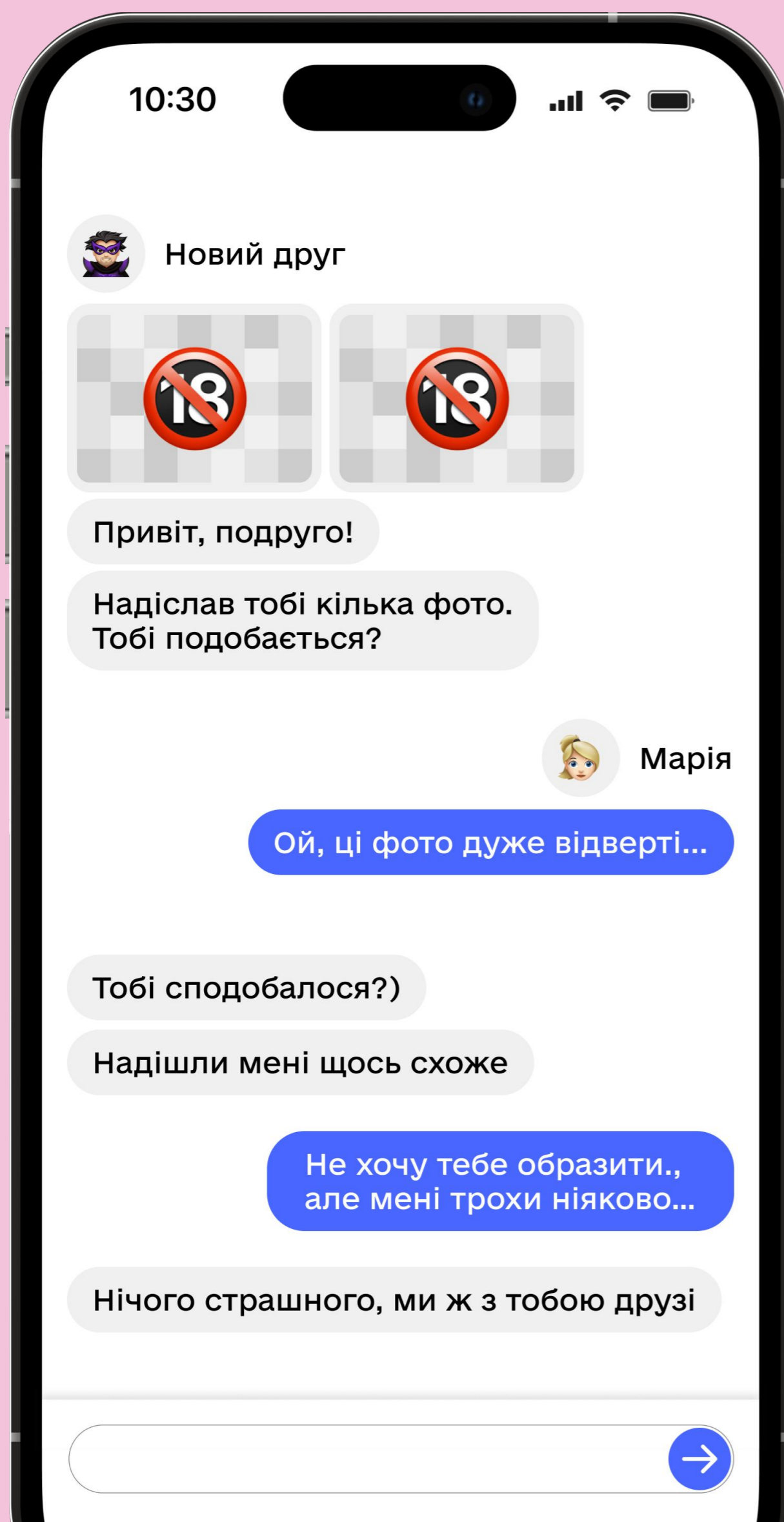
Катерина, 16 років, активна користувачка інтернетом, знайомиться з ровесником. Вони швидко стають онлайн-друзями й починають обмінюватися повідомленнями та фотографіями. Із часом хлопець починає надсилати Марії попередження, що він має компрометувальні фотографії та відео про неї і погрожує їх оприлюднити, якщо вона не погодиться надати йому ще більше інтимних матеріалів або не зустрінеться з ним офлайн

4. Сексуальне домагання

Добровільний обмін повідомленнями, фотографіями або відеоматеріалами інтимного характеру з використанням сучасних засобів зв'язку: телефонних повідомлень, електронної пошти, соціальних мереж або месенджерів. Секстинг може бути як між дорослими, так і серед неповнолітніх

Марія, 15 років, активно використовує соціальні мережі для спілкування з новими людьми. Вона знайомиться з ровесником, з яким починає часто обмінюватися повідомленнями. Із часом хлопець починає надсилати Марії відверті фотографії та просить її надіслати фото навзаєм. Марія, не бажаючи образити свого друга, надсилає йому фотографій інтимного характеру

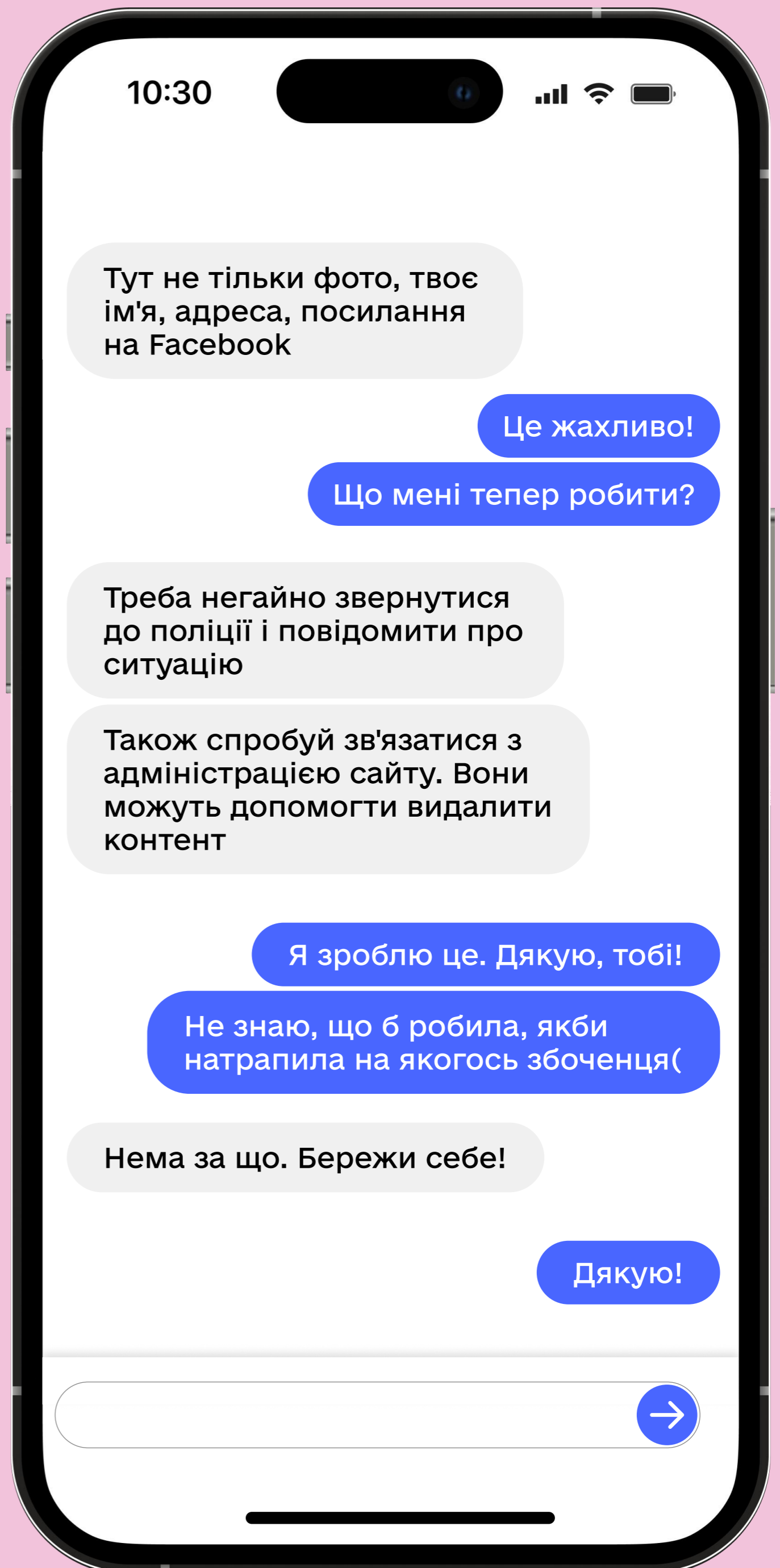
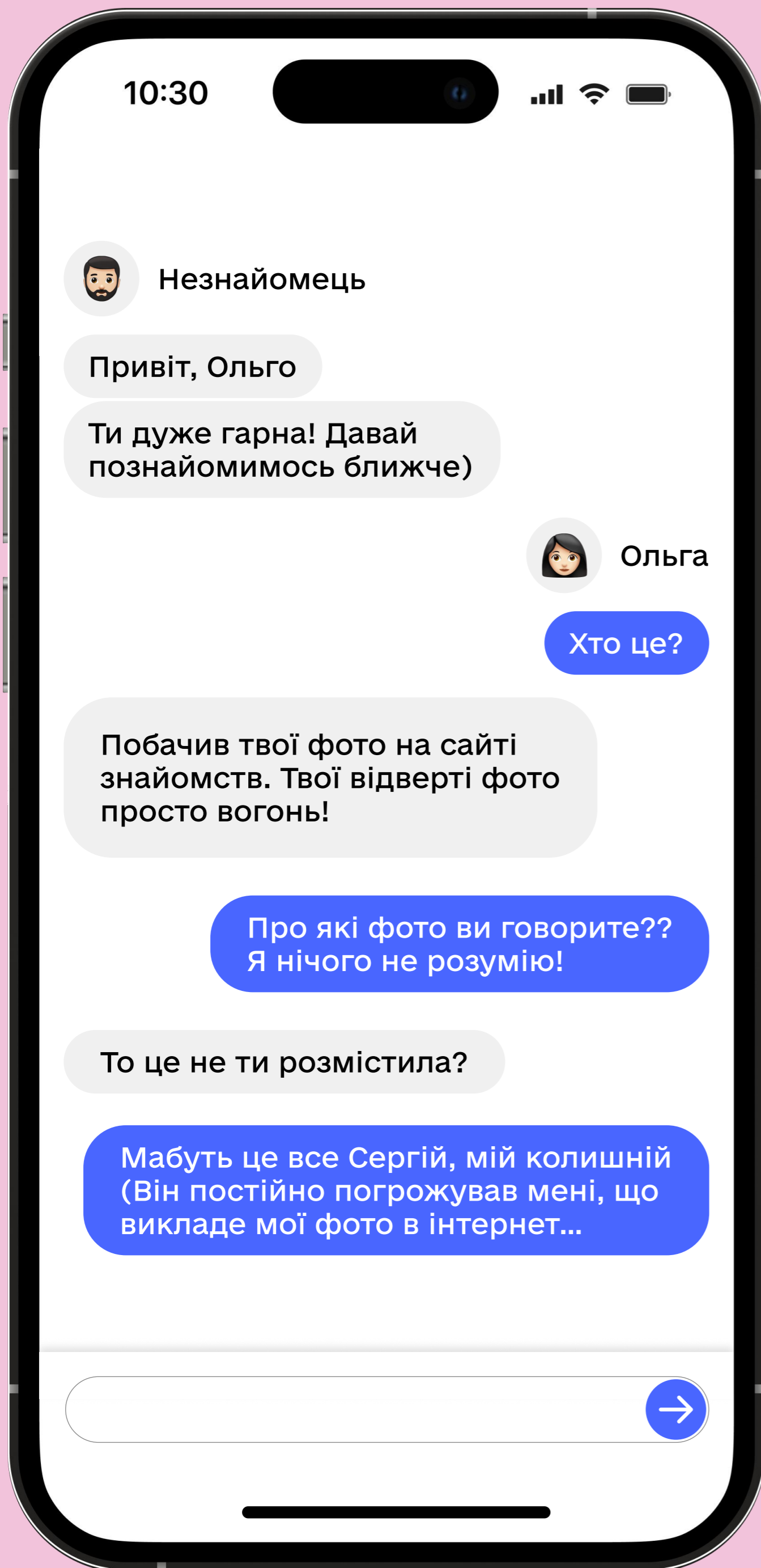

5. Порнопомста (revenge porn)

Поширення інтимних фотографій чи відео людини без її згоди. Зазвичай це робиться задля помсти або шантажу, часто після закінчення романтичних стосунків. Це може відбуватися через електронні медіа, текстові повідомлення, електронну пошту, завантаження на вебсайти або публікацію в соціальних мережах

Поширення фото чи відео інтимного характеру вважатиметься сексуальним злочином, навіть якщо такий контент зроблено за згодою, оскільки на момент створення було зрозуміло, що фото або відео є приватними. Наприклад, якщо пара обмінюється одне з одним зображеннями (секстинг) і пізніше хтось із них через особисту образу поділиться такими фото з друзями, такі дії вважатимуться порнопомстою

Ольга потерпіла від переслідування колишнього хлопця Сергія. Після закінчення стосунків він декілька місяців погрожував розмістити інтимні фото, а потім все-таки реалізував погрози. Дівчина дізналася про це від незнайомця, який надіслав їй SMS на особистий мобільний номер про те, що знайшов її контакти на сайті. Виявилось, що Сергій не тільки опублікував інтимні фото Ольги. Він указав справжнє ім'я та прізвище, точну адресу проживання, додав посилання на сторінку дівчини у Facebook

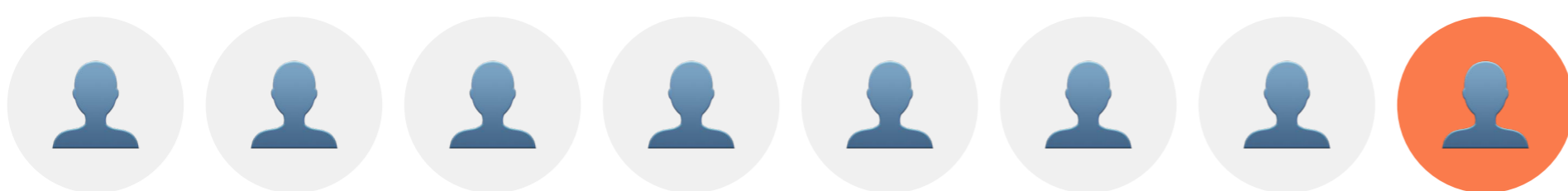
**Сексуальне насильство
в інтернеті не розрізняє статі
чи гендерної ідентичності
потерпілих**

**Це підвищує рівень суспільної
небезпеки для населення,
оскільки вразливими до
потенційних або реальних
загроз в інтернеті є не тільки
дівчата, а й хлопці**

Статистичні дані

Згідно з результатами дослідження Глобального інституту безпеки дітей Childlight Единбурзького університету, **12,6% дітей у світі потерпіли від розмов без згоди, обміну та перегляду сексуальних зображень і відео**

Це кожен восьмий, або 302 мільйони дітей

Також **12,5% неповнолітніх стали потерпілими від домагань в інтернеті – ідеться про небажані розмови на сексуальні теми, зокрема секстинг, запитання сексуального характеру та прохання про сексуальні дії**

Сексуальне насильство в інтернеті може призвести до таких негативних наслідків, як

емоційні травми

порушення приватності

збільшення ризику експлуатації

вплив на стосунки та соціальну інтеграцію

фізичні наслідки

ЯК ЗАХИСТИТИ ДИТИНУ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА В ІНТЕРНЕТІ

Будьте активно залучені в життя дитини

Розмовляйте про події, що відбуваються в її житті, цікавтеся, з ким дитина спілкується або проводить час, відповідайте на запитання, які її цікавлять. Будуйте довірливі відносини, заохочуйте дитину бути з вами відкритою та щирою

Навчайте дітей на власному прикладі

Заохочуйте дитину до живого спілкування з друзями. Спілкування в інтернеті це також нормально, але до нього потрібно відповідально ставитися, уміти критично мислити та пам'ятати про власні кордони та кордони інших. Розповідайте, як користуватися інтернетом з користю, спрямовуйте увагу дитини на речі, що можуть стати у пригоді та сприяти її розвитку

Розповідайте про безпечні правила користування інтернетом

Поясніть дитині, що до нових знайомств в інтернеті варто ставитися обережно та скептично, адже зловмисники можуть втиратися у довіру, маючи на меті реалізувати власні інтереси. Нагадуйте, що потрібно ігнорувати підозрілі запити на додавання до друзів або повідомлення від незнайомих людей. Дізнатися більше про правила кібергігієни та безпеки в інтернеті можна на платформі Дія.Освіта

Навчіть дитину тримати особисті дані в секреті

Поширення в інтернеті особистої інформації, приватних фотографій, номерів телефону, адреси проживання створює ризик постраждати від дій зловмисників. Поясніть дитині, що не можна надсилати відверті фотографії або відеозаписи. Використайте правило білборда – не публікувати чи надсилати фото чи відео, які б ти не хотів і не було б комфортно, щоб побачили люди на білборді біля твоєї школи чи дому. Кожен має право на приватність та особисту недоторканність – не дозволяйте іншим її порушувати

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВАША ДИТИНА ПОТЕРПІЛА ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА

1. Подбайте про безпеку

Створіть для дитини комфортне й безпечне навколишнє середовище, усуньте подразливі чинники. Вживайте заходів для припинення спілкування зі зловмисником

2. Вислухайте та підтримайте

Будьте чуйними та уважними. Спокійно вислухайте, надайте необхідну підтримку та виразіть розуміння. Поясніть, що дитина не винна в тому, що сталося

3. Збережіть докази

Будь-яка інформація може стати в пригоді в подальшому. Запам'ятайте важливу інформацію та запишіть її, зробіть скриншоти діалогу, зафіксуйте інші неправомірні дії зловмисника

4. Зверніться до правоохоронців

З метою захисту своїх прав зверніться із заявою про вчинення кримінального правопорушення до прокуратури, кіберполіції або найближчого територіального органу поліції. Надайте їм усі наявні докази й детальний опис правопорушення. Це допоможе вам залишатися в безпеці та сприятиме в притягненні винних осіб до відповідальності

5. За необхідності зверніться до професіоналів

Якщо ви або ваша дитина потребує додаткової підтримки – завжди можете звернутися та отримати професійну психологічну допомогу

Безоплатна правова допомога

Найближчий центр можна знайти та дізнатися контакти на сайті

legalaid.gov.ua

Також працює цілодобово єдиний контакт-центр за телефоном

 0 800 213 103 (безоплатно)

Добірка корисних ресурсів та гарячих ліній

Урядова гаряча лінія з питань безпеки дітей в інтернеті

 1545*3

Національна гаряча лінія із запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерній дискримінації

 800 500 335

Національна дитяча гаряча лінія та молоді

 116 111 (з мобільного) або **0 800 500 225**
(з мобільного або стаціонарного)

 @childhotline_ua

 @CHL116111

Чатбот Кіберпес

 t.me/kiberpes_bot

 chats.viber.com/kiberpes

Проект психологічної підтримки Поруч онлайн та офлайн

poruch.me

ЯК ЕФЕКТИВНО ВЗАЄМОДІЯТИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Негайне звернення до правоохоронних органів із повідомленням про вчинення кримінального або іншого правопорушення забезпечує ефективний і своєчасний захист прав, свобод та інтересів людини, що потерпіла від незаконних діянь

Згідно із законом ви маєте право безпосередньо звернутися до найближчого відділу поліції або повідомити про це на спеціальну лінію поліції –
☎ 102

Ви також маєте право звернутися до прокуратури, перелік територіальних органів прокуратури доступний за посиланнями:

[sajti-oblasnih-prokuratur](#)

[sistema-organiv-prokuraturi-2](#)

ЯК ЕФЕКТИВНО ВЗАЄМОДІЯТИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Звернутися до Департаменту кіберполіції Національної поліції України можна за допомогою системи електронного звернення громадян за [посиланням](#) або телефоном:

 0 800 50 51 70 (безкоштовно)

або на електронну пошту

 callcenter@cyberpolice.gov.ua

Звертаючись безпосередньо до підрозділів поліції або прокуратури, ви маєте право подати складену вами особисто заяву про вчинення кримінального правопорушення або усно повідомити про його вчинення уповноваженим працівникам поліції, які самостійно складуть відповідний протокол заяви про вчинення кримінального правопорушення.

Повідомивши про вчинення правопорушення на гарячу лінію 102, на місце виклику прибудуть працівники поліції, які за необхідності можуть надати вам необхідну допомогу та прийняти заяву про вчинення кримінального правопорушення.

ЯК ЕФЕКТИВНО ВЗАЄМОДІЯТИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Ви можете також залишити
повідомлення на порталі **StopCrime** –

порталі повідомлень про матеріали, що зображують сексуальне насилля над дітьми в інтернеті. Проект створено громадською організацією «Магнолія» за підтримки Міністерства цифрової трансформації України та Департаменту кіберполіції Національної поліції України

Повідомлення потрапляють до аналітиків, які перевіряють відповідні зображення та за необхідності передають слідчим Департаменту кіберполіції

stopcrime.ua/report

ПОРАДИ ТА ІНФОРМАЦІЯ, ЩО БУДЕ КОРИСНОЮ

У заяві про вчинення кримінального правопорушення або при усному повідомленні про його вчинення **максимально повно, детально та послідовно опишіть обставини події, що відбулася.** Додайте відповідні докази та інформацію, яку вдалося зберегти

Заява про вчинення кримінального правопорушення є **безумовною підставою для реєстрації кримінального провадження та внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.** На підтвердження факту реєстрації кримінального провадження не пізніше ніж за 24 години з моменту внесення відповідних відомостей слідчий або прокурор дадуть вам витяг із реєстру (ЄРДР)

Обміняйтесь із слідчим або прокурором (залежно від того, хто приймав вашу заяву про вчинення кримінального правопорушення) **контактними даними,** зокрема номерами мобільного телефону, з метою подальшої комунікації та взаємодії

Повідомляйте слідчому або прокурору про нові факти та обставини, що стали вам відомі. Якщо у вас виникли запитання щодо розслідування кримінального провадження, ви також можете звернутися до вказаних осіб з метою отримання роз'яснень або відповідей на них

Будьте готові, що вас разом із дитиною буде допитано. Ця слідча дія є необхідною для забезпечення швидкого, повного й неупередженого розслідування. Допит є невід'ємним етапом проведення ефективного розслідування, тож варто ставитися до цього з розумінням. Слідчий або прокурор сприятиме тому, щоб допит відбувся в комфортній обстановці. До допиту з дитиною буде залучений психолог або педагог, а за необхідності – лікар

ЯКІ БУДУТЬ НАСЛІДКИ ДЛЯ ТОГО, ХТО ПОРУШИВ ЗАКОН

Більшість дій, пов'язаних із сексуальним насильством в інтернеті та подальшими його наслідками, є кримінально караними та передбачають покарання для винних

До таких злочинів належать:

1. Сексуальне насильство

(стаття 153 Кримінального кодексу України)

2. Примушування до вступу в статевий зв'язок

(стаття 154 Кримінального кодексу України)

3. Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку

(стаття 155 Кримінального кодексу України)

4. Розбещення неповнолітніх

(стаття 156 Кримінального кодексу України)

5. Домагання дитини для сексуальних цілей

(стаття 156 прим. 1 Кримінального кодексу України)

6. Виготовлення, розповсюдження, збут дитячої порнографії

(частина 3 статті 301 прим 1 Кримінального кодексу України)

**Кожному винному
у вчиненні кримінального
правопорушення загрожує
покарання від обмеження
волі на певний строк й аж
до довічного позбавлення
волі**